Skolinspektionen

Beslut

Datum 2026–11–12
Dnr SI 2026:730

Huvudman

KRISTIANSTADS KOMMUN
kommun@kristianstad.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Lingenässkolan M i Kristianstads kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 10 juni 2026.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 genomfört en tillsyn av Lingenässkolan M i Kristianstads kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra studietid, agera mot kränkande behandling, studiehandledning på modersmålet samt arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd.

Skolinspektionen har den 10 juni 2026 beslutat att förelägga Kristianstads kommun att senast den 1 oktober 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra studietid och att agera vid kränkande behandling.

Kristianstads kommun har den 4 september 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat klasscheman. Rektorn har, den 20 oktober 2026, inkommit med förtydligande information och ett nytt schema för en av klasserna. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet. Den 6 november 2026 har ytterligare ett yttrande från huvudmannen, genom rektorn, inkommit.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Kristianstads kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder samt om konstaterade brister har avhjälpts.

Motivering av beslutet

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Inför Skolinspektionens uppföljningsbesök inkommer scheman för alla klasser på Lingenässkolan M. Av schemana framgår att det finns två eller

tre pass med ”läxhjälp” schemalagda för klasserna varje vecka. I 5b:s schema är totalt 95 minuter läxhjälp inlagt och i resterande klasser totalt 120 minuter. Under intervjun med rektorn uppger hen att det inskickade schemat för 5b inte stämmer. Efter besöket skickar rektorn in ett nytt schema för 5b där det framgår att totalt 120 minuter läxhjälp är inlagt.

I intervjuerna med såväl elever, lärare och representant för elevhälsan framkommer en samstämmig bild av att alla elever har extra studietid/läxhjälp inlagt i sina scheman. Personalen berättar att klasserna totalt sett har en timmes läxhjälp i veckan med sin mentor eller med en annan lärare från sin årskurs och att det finns en timmes läxhjälp på fredagar som är gemensam för alla årskurser. Både elever och personal uppger att alla elever kan gå på sina klassers respektive läxhjälpstider. Två elever berättar dock att modersmålsundervisningen överlappar med ett av de schemalagda läxhjälpspassen i årskurs 6 respektive i årskurs 5. En av eleverna tillägger emellertid att hens klass har möjlighet att få extra läxhjälpstid en annan dag. Såväl personalen som rektorn själv uppger i intervjuerna att rektorn varit tydlig gentemot både modersmålslärarna och modersmålsenheten att modersmålsundervisningen ska förläggas efter elevernas extra studietid. I yttrandet, den 6 november 2026, inkommer huvudmannen med information om att rektorn har gått igenom schemat för modersmålsundervisningen och stämt av mot elevernas scheman. Rektorn uppger att tiderna stämmer förutom ett undervisningstillfälle som överlappar med extra studietid, men att detta har påtalats för modersmålsenheten så att det ska rättas till.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §. (10 kap. 5 a § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att alla elever erbjuds att frivilligt delta i minst två timmars extra studietid i veckan i direkt anslutning till skoldagen. I samtliga intervjuer framkommer att det är bestämt att modersmålsundervisning ska förläggas efter den extra studietiden. Av den kompletterande informationen från huvudmannen framgår att det endast är ett modersmålsundervisningstillfälle som överlappar med den extra studietiden och att detta ska rättas till av modersmålsenheten. Skolinspektionens utredning visar således att Kristianstads kommun vidtagit åtgärder för att se till att alla elever ges erbjudande om extra studietid i den omfattning som författningarna kräver.

Skolinspektionen bedömer därmed att Kristianstads kommun har följt föreläggandet i denna del och att den konstaterade bristen är avhjälpt.

Agera vid kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Alla de intervjuade eleverna uppger att de känner sig trygga på skolan och berättar att de svarar på en enkät om trygghet varje termin samt att lärarna har blivit bättre på att exempelvis lyssna på allas åsikter vid konflikter. Några elever säger emellertid att de inte känner sig helt trygga på skolgården och att de inte tror att alla elever känner sig trygga på skolan och skolgården, bland annat då vissa elever är ensamma. Eleverna berättar dock att både lärare och elever försöker hjälpa elever som är ensamma och hjälpa nya elever att hitta kompisar. På fråga från Skolinspektionens utredare om det finns fler anledningar till att inte alla är trygga på skolan berättar eleverna att det sker bråk på skolan och att elever någon gång i månaden säger taskiga saker till varandra om exempelvis utseende, religion eller betyg. De tillägger att det kan ske i klassrummet när läraren inte är där, men annars mest på rasterna, vid rinken eller fotbollsplanen eller på baksidan av skolgården. I intervju med personalen uppger de att de delar elevernas bild av att det är på rasterna som de flesta kränkningarna sker. De tillägger att det sker färre grövre kränkningar nu jämfört med under vårterminen. Personalen berättar vidare att de detta läsår har ökat bemanningen under rasterna och att detta har lett till att fler situationer eller konflikter nu än tidigare kan lösas direkt på rasterna i stället för på lektionerna efteråt. Personalen berättar även att de arbetar med att identifiera så kallade hot spots, som är platser där elever samlas och där det exempelvis kan ske konflikter, på en karta över skolgården och att de genom den ökade bemanningen även kan täcka upp en större yta med personal, jämfört med tidigare. Rektorn berättar att elever säger verbala kränkningar varje dag i affekt och att de haft vissa incidenter med slagsmål i samband med att eleverna spelat fotboll denna termin, vilket har lett till att de har infört skolregler på fotbollsplanen. Rektorn uppger vidare att de har lagt in arbete för att förbättra elevernas språkbruk i skolans systematiska kvalitetsarbete samt att elevhälsoteamet har infört en ny rutin som innebär att en specialpedagog sitter med vid arbetslagsmötena för att få en bild av elevernas situation, både kunskapsmässigt och socialt, utöver den som de får när de är ute i klasserna. Därefter träffar rektorn specialpedagogerna och får information om vilka utmaningar som finns. Både personalen och rektorn berättar att de denna termin har tagit upp vikten av att all personal agerar och diskuterat den nya lagstiftningen kring arbetet mot kränkande behandling. De berättar vidare att de har startat ett projekt som innebär att kuratorn håller i ett flertal lektioner i varje klass om värdegrundsarbete.

Eleverna uppger att de vuxna alltid säger till om någon är taskig, men att det kan vara någon lärare som inte gör det för att hen inte hör eller förstår situationen. Personalen uppger att de pratar mycket med eleverna om kränkande behandling och elaka kommentarer och säger ifrån om de hör sådana. De berättar att de har blivit bättre på att agera sedan i våras, att det tidigare fanns personal som inte alltid gjorde det men att det nu har blivit mer att alla tar tag i det som de ser och att de har ett större förtroende för varandra. Både personalen och rektorn uppger att all personal har förutsättningar att agera och att de hjälps åt. Till exempel om någon personal inte har möjlighet att ingripa vid fysiska konflikter eller för att de inte har någon relation till eleverna så kan de tillkalla hjälp från någon kollega.

Rättslig reglering

Personalen får vidta en sådan omedelbar och tillfällig åtgärd som är befogad för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero och står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. (5 kap. 6 § första och andra stycket skollagen.)

All personal är skyldig att aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling samt trakasserier och sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567) i samband med verksamheten och se till att sådan behandling och sådana trakasserier hanteras (6 kap. 10 § första stycket skollagen).

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. (Lgr 22, Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet.)

Skolans mål är att varje elev respekterar andra människors egenvärde och tar avstånd från att människor utsätts för diskriminering och kränkande behandling. Alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. (Lgr 22, avsnitt 2.1 Normer och värden.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Kristianstads kommun har vidtagit åtgärder för att avhjälpa bristerna i skolans arbete med att agera mot kränkande behandling. Utredningen visar att alla elever kanske inte känner sig helt trygga i skolan och på skolgården, främst på rasterna, men att eleverna har uppfattningen att de vuxna alltid säger till om någon är taskig. Personalen och rektorn delar elevernas bild av att det fortfarande

förekommer kränkande behandling på skolan men berättar att deras bild är att de har blivit bättre på att agera, att alla mer tar tag i det som de ser och att de har ett större förtroende för varandra. Vidare visar utredningen att all personal har förutsättningar att agera när de hjälps åt. Vid en samlad bedömning anser Skolinspektionen därmed att Kristianstads kommun har följt föreläggandet även i denna del och att konstaterade brister är avhjälpta.

X Kerstin Martinsson

Beslutsfattare
Signerat av: Kerstin Martinsson

X Johanna Rignell

Föredragande
Signerat av: Johanna Rignell

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Matilda Liljeberg medverkat.